

Jeg er for Ræsten villig til at anstille saadan Underfølgelse med dertil egnede Kræfter, hvis jeg kan faae fat i dem, men kun for saa vidt som jeg maatte erkjende, at de Skoler, der gaa ind under det, komme under et selvstændigt Tilsyn og have en selvstændig Opgave ved at fremme Landbrugsundervisningen. At der ved Siden deraf kan være Tale om at give Undervisning ogsaa i Fag, som ere og maa være fælles for alle Skoler, skal jeg ganske vist indrømme; thi de kunne ikke vente at faae deres Elever anderledes end nogenlunde fra den almindelige Kommuneskole, altsaa ikke paa noget meget udviklet Standpunkt. Examen har jeg ikke tænkt mig, der kunde være Tale om at knytte til saadanne Skoler, men blot at give dem en Undervisning, der kan siges at være anlagt og blive fremmet saaledes, at det gjør dem særlig egnede til den Livsgjerning, de senere ville offere sig for. Jeg skal gjerne indrømme, at Spørgsmaalet er for saa vidt nyt. Jeg har ikke havt Grund til tidligere at komme ind paa en nærmere Overveelse af det; men jeg er villig til at anstille en saadan Overveelse. Derimod vil jeg være meget betænkelig ved nu allerede at forlange en Bevilling, naar jeg ikke har fuld Klarhed over, hvorledes og i hvilket Omfang det vil være forsvareligt at anvende den.

Falkenstjerne: Jeg vil kun sige til den høitærede Minister, i Anledning af de Bemærkninger, han gjorde, at jeg indrømmer fuldstændig, at saaledes som Udviklingen af Landbrugs-skolerne i Forbindelse med Højskolerne er nu, vil det vanskeligt lade sig gjøre, men Grunden til, at Landbrugs-skolerne ikke have kunnet faae en bethdeligere Udvikling, ligger utvivlsomt deri, at de ikke have kunnet finde den fornødne Støtte, saa i det Dieblit den høitærede Minister vil vente paa, at disse Skoler først blomstre op ad privat Veie, tror jeg, at det endnu vil have temmelig lange Udsigter, men derimod kan jeg fuldstændig anerkjende, at det naturligvis skal være en solid og grundig Undervisning, der underkaster sig et bestemt Tilsyn. Den høitærede Minister gjorde endvidere opmærksom paa Handels-skolerne, og jeg vil føie en Ting til: Haandværker-skolerne. Det er ogsaa Skoler, der høre ind under den høitærede Minister, men som, saavidt jeg forstaar dette Spørgsmaal om Landbrugs-skolerne, maatte passende kunnet tages op sammen med Spørgsmaalet om de Haandværker-skoler, som ogsaa findes rundt omkring paa Landet, og som trænge i høj Grad til den samme Støtte.

Bust: Det er ikke for væsentlig at forlænge Debatten, jeg har bedt om Ordet. Jeg har havt den Mening om denne Sag, at vi let skulde kunne komme gjennem første Behandling, og at den saa vilde komme til et Udvalg. De Mænd, der have været Medlemmer af den — ja man tør jo ikke kalde det Kommission, men altsaa det Udvalg, som har været nedsat, have for saavidt som de ere Medlemmer her af Thinget og tilhøre Oppositionen, paa forskjellig Maade taget deres Forbehold, for derigjennem at give Thinget og det paagældende Udvalg frie Hænder overfor meget væsentlige Punkter i denne Sag. Jeg havde derfor ikke troet, at vi havde faaet en væsentlig første Behandling, men vi have jo dog i alt Fald faaet nogen. Det var imidlertid navnlig en Bemærkning af den ærede sidste Taler (Falkenstjerne), som gav mig Anledning til at bede om Ordet, nemlig angaaende Spørgsmaalet om Landbrugs-skolerne. Nu maa vi for det Første vide — og det veed det ærede Medlem jo ogsaa nok efter hans særlige Stilling og Kjendskab paa det Omraade — at der allerede er gjort et Skridt fra Regeringens Side til at begynde at faae Klarhed over de Forhold, idet en af Landbohøjskolens dygtigste og flinkeste Lærere er bleven udnævnt til Tilsynsmand for de Skoler, som have Landbrugsafdeling. Det er jo en Selvfølge, at naar der nu foruden Professor Stenstrup er udnævnt en Mand til, som navnlig skal tage Landbohøjskolerne under Overveelse og Eftersyn, vil der derigjennem fremkomme Oplysninger, haaber jeg, som skulle blive til Støtte i den Retning, som det ærede Medlem ønskede, vi skulle gaa i angaaende denne Sag. Derfor er det ganske naturligt, at det Spørgsmaal bliver reist her samtidigt med, at vi forhandle Landbohøjskole-spørgsmaalet. Det har ogsaa været overveiet i Udvalget, og en af Grundene, hvorfor Udvalgets Medlemmer ere komne til det Resultat, som de ere komne til, er netop den, at vi mente, at Landbohøjskolen i sin nye Skikkelse skulde, om jeg saa maa sige, blive Moder til Landbohøjskolerne ude i Landet, hvor Landets Sønner i Almindelighed kunne komme. Det har været vor Mening, at naar denne Udvidelse foregik paa denne Maade, vilde der derigjennem faas Leilighed til at uddanne et Kuld af Lærere til at gaa ud til disse Landbrugs-skoler, der ganske vist samtidigt — som det ærede Medlem ganske rigtig bemærkede — skulde være Andet end saadanne rene Landbrugs-fag-skoler, idet de ogsaa paa den anden Side skulde bidrage til, at deres Elever skulde kunne komme der-